

Teeme Ära talgupäev

1. mail korrasime ühiselt Võhma linna terviseparki. Talgutöödeks olid okste koristamine-põletamine, riisumine, terviseraja korras-tamine. Pärast tööd ootasid talgulisi soe supp ja kringel.

Suured tänusõnad kõikidele talgulistele, kes sel päeval said appi tulla. Loodame, et tervisepargist saab tulevikus koht, kus mõnu-salt vaba aega veeta.

Linnavalitsus

Talgulisi ootas riisumine ja ...

... langenud okste korjamine.

Tekkinud oksarisu viidi lõkkesse.

Kaks vaprat supikeetjat. Fotod Anneli Siimussaar.

Lõkkemeistri sõnul kehtivad tuletegemisel kindlad reeglid.

1-2. augustil 2014 XVIII VÕHMA LINNA PÄEVAD ja KESK-EESTI LAAT

Laadal kauplemine mõlemal päeval kella 9-17

1. augustil kl 19

Noortebändide etteasted
Tantsuks ansambel Hellad Velled
DJ Tõnis Kotsar

Registreerimine laadale
tööpäevadel 8.00-17.00
5302 4885, 437 7228
vohma@vohma.ee

2. augustil kl 19

Anatoli Tafitsuki monoetteaste
Kesk-Eesti peavallavanema 2014 valimine
Tantsuks ansambel Apelsin
Retrodisco - DJ Lauri Hermann Raadiost Elmar

PÄASE
õhtusele
üritusele
7.-/5.-

KOGU PÄEV: lasteala, noorteprogramm, spordiprogramm, fõtoad, ajaloorong ja palju muud põnevat igale eale.

JALAD SELGA, RATTAD ALLA JA
KÕIK VÕHMASSE KOKKU!

Maakaitsepäev

23. juunil
Võhmas

Kavas:

10.00-14.00 Relva- ja tehnikanäitus, kontsert, heategevuslik loterii

11.00-12.00 Kaitseliidu, Politseiameti, Päästeameti ja Punase Risti demo

11.00-13.00 Tasuta sõdurisupp

13.10-14.00 Pidulik rivistus

Kaitseliidu Sakala Maleva pealiku

tervituskõne

Võhma linnapea sõnavõtt

Kaitseliidu erguste üleandmine

KOV politseipreemia üleandmine

14.00-14.10 Võidutule üleandmine maavanemale

14.10-14.30 Maavanema sõnavõtt, võidutule üleandmine omavalitsuste juhtidele

Meeleolu tõstavad kohalikud esinejad!

Võhma V lillepäev
1. juunil
kell 10-16

Võhma Vaba Aja Keskuses
(endine kultuurikeskus)

Püsilillinäitus „Varjuaed“
Hernehirmutise näitus
Taimede oksjon kell 15.00

Püsilillinäituse pilet 1 €
Taimelaat kultuurikeskuse esisel platsil
Korraldab Võhma aiandusselts Kanarbik
info@vaskanarbik.ee

1. juuni
LASTEKAITSEPÄEV

Kogupereüritus Linnavalitsuse platsil
kell 12.00-14.00

Põnev aaretejahi mäng
Saab harjutada täpsuslaskmist õhkrelvast
Meisterdame mini hernehirmutisi
Rataste tuunimise võistlus (tulge oma vahvate
kaunistatud tõukerastestega ja jalgrastestega ja
võtke mõõtu, kellel on omapärasem ratas!)
Pakume maitsvat üllatust!
Mudilastele vahva batuut
Saab hobustele pai teha ja ka selga istuda ning veidi sõita.

23. juunil
VÕHMA JAANIPIDU
Võhma Tervisepargis
(laululava metsas) kell 20.00

Tantsuks
mängib
ansambel Krempel

Õhtujuht Kuldar Pajula

23. juuni üritused on TASUTA

Anneli Siimussaar

Linnapea veerg

Vaatame üheskoos tulevikku!

Seekordset artiklit tahan alustada tänusõnadega. Aprillikuu on ikka olnud paljudele laululastele esinemisterohke. Meie laululapsed on Maarika Reimandi juhendamisel saanud sel kevadel taas kord väga häid tulemusi. Laulukarusselli Viljandimaa eelvoorus saavutas 8–10-aastastest I koha Vaiko Asaküla. Laululaste laulusaateid ilmestab erinevate pilliseadetega Mait Reimann. Suur-suur aitäh teile! 18. mail andsid Maarika laululapsed Võhma Vaba Aja Keskuses hooaja lõpukontserdi „Laul paneb silmad särada“.

Võhma „Teeme Ära!“ talgud toimusid sel aastal 1. mail. Talgupäeva hommikul ei töötanud ilm midagi head. Olin juba leppinud mõttega, et võib-olla täna ei saagi midagi teha, sest terveks päevaks lubati vihmasadu. Kuna kogemus Võhma linna talgutega puudus, siis ei osanud ka prognoosida, kui palju talgulisi võib kohale tulla. Mõtlesin, et kui kümme inimest on kohal, siis on väga hästi. Ja nüüd ma võiksin alustada nende O. Lutsu „Kevade“ sõnadega, et kui ma kell 11.00 talguplatsile jõudsin, olid talgulised juba tööga alustanud. Üllatus oli suur, sest kohale oli tulnud 23 talgulist. Ühiselt saime riisutud, oksad põletatud ja seikluspargi atraktsioonid värvitud. Pargi korrastamiseks olid varasemad ettevalmistustööd teinud AS Võhma Elko töölised: masinatööd, kändude juurimised ja vana laululava riisumise äravedu. Talgupäeval juhatas vägesid Eha Trei, lehed vedas ära Jaan Veemers. Meie talgusupi keetjad olid Asta Laas ja Mai Enno. Suured tänusõnad kõikidele talgulistele, kes sel päeval said appi tulla. Loodan, et tervisepargist saab tulevikus koht, kus on mõnus jalutada ja läbi viia erinevaid sündmusi. Sel aastal teeme pargis esimese üritusena linna jaanitule.

Jaaniapäev 23. juunil tuleb tegevusterohke. Kell 10 alustame Vaba Aja Keskuse (endine kultuurikeskus) juures Viljandimaa maakaitsepäevaga. Sel päeval saab näha jõustruktuuride tehnikat, kultuuriprogrammi teevad meie väikesed ja suured taidlased, Politsei- ja Piirivalveamet ning Päästeamet viivad läbi erinevaid demonstratsioone, Kaitseliit pakub södurisuppi ja toimub võidutule üleandmise paraad Viljandimaa omavalitsusjuhtidele. Sündmus on tasuta, oodatud on kõik huvilised. Õhtul kell 20.00 ootame linnarahvast terviseparki jaanitulele. Toimuvad erinevad rahvuslikud mängud ja tantsuks mängib ansambel Krempel. Seoses maakaitsepäeva läbiviimisega sulgeme kell 9.00–15.00 Kauba ja Spordi tänavad. Jälgige liikluskorraldust.

Eelmistes linnalehtedes on ilmunud infot linna uue arengukava koostamisest. Kava koostamise eesmärk on määratleda Võhma linna arenguvision, arengusuunad ja strateegilised eesmärgid. Arengukavas kirjeldatakse eesmärkide saavutamiseks vajalikke tegevusi ning ressursse, lähtudes Võhma linna sotsiaalmajanduslikust hetkeolukorrast, prognoosidest, seadusega talle pandud kohustustest ning muudest kehtestatud arengudokumentidest ja linna rahalistest võimalustest.

Arengukava koostamise komisjonid on kohtunud juba mitmel korral. Esimene ühiseminar oli 1. aprillil. Kokku tuli 22 osalejat. Ühiselt mõeldi olemasoleva olukorra peale ja arutleti ka tuleviku-Võhma üle.

Hetkeolukorrast jäid kõlama järgmised märksõnad:

Tulevikule mõeldes olid osalejate mõtted lennukamad:

hea, turvaline, räägimas, puudus, armastus, asukoht

olemasolev, tead, rohkem, korras, tegevusi, noored, tugev, terviserada, ja ujumiskoht, häälestus, toimiv, laululava, kool

Uus arengukava annab meile sihi järgnevatel aastatel. Oma linna arengut ja sihte saame seada ainult meie ise, mitte keegi teine ei tule meile ütelda, mida meil vaja on ja kuidas me peaksime seda tegema. Oluline on, et protsessis osaleks võimalikult palju elanikke, sest seda rohkem saame häid mõtteid ja ettepanekuid. Arvestada tuleb ka sellega, et igat unistust ja soovi ei ole võimalik ellu viia, kuna olemasolevad ressursid panevad piiri. Meie ülesanne on planeerida vastutustundlikult. Linnal on mitmeid avalikus kasutuses olevaid hooneid: vaba aja keskus, koolimaja, lasteaed, raamatukogu, päevakeskus. On väga oluline mõelda, kuidas saame olemasolevaid avalikus kasutuses olevaid hooneid kasutada võimalikult mitmel otstarbel, pidades silmas ja arvestades kohalike elanike vajadustega.

Selleks, et kõikide osapoolte soovide ja ettepanekutega saaks arvestada, on igal linnaelanikul võimalus oma arvamust avaldada. Käesoleva linnalehe vahel on lisa-leht, mida ootame täidetult tagasi. Vastused võib panna linnavalitsuse 1. korrusel asuvasse postkasti või viia päevakeskusesse. Samasugune küsitlus on avaldatud ka linna kodulehel ja selle saab täita elektroonselt. **Küsitlusi ootame tagasi 2. juuniks.** Teine arengukava koostamise ühiseminar komisjonide liikmetega oli 15. mail kell 16.30 Vaba Aja Keskuses.

Linnarahvaga soovime arengukava arutelu teha kolmapäeval, 11. juunil kell 17.30 Vaba Aja Keskuses (endine kultuurikeskus). Arutelule ootame osalema kõiki linnaelanikke, ettevõtjaid, MTÜ-de liikmeid, lapsevanemaid, noori ja eakaid. Igauks saab kaasa rääkida oma kodulinna tuleviku osas ja anda oma panuse linna uue arengukava koostamisse.

Linnavalitsuse istungitel

05. mai istung

Otsustati sõlmida AS Võhma ELKO-ga sihtfinantseerimise lepingud:

- Võhma linna tänavavalgustuse süsteemi rekonstrueerimiseks Pärna, Õuna, Silla ja Tallinna tänavatel;
- Võhma linna haljastute, teede ja platside hooldustööde teostamiseks 2014. aastal.

Otsustati arvestada AS Võhma ELKO (registrikood 10274767) aktsiakapitali ümber eurodeks, miinimum aktsiakapitali suuruseks 27820,80 eurot ja maksimum aktsiakapitali suuruseks 111283,20 eurot; aktsia nimiväärtuseks 6,40 eurot.

Otsustati esitada kohtule taotlus eestkoste pikendamiseks.

Otsustati määrata ja maksta vajaduspõhist pere-toetust 12 avalduse esitanule summas 182,21 eurot.

19. mai istung

Võhma aiandusseltsile Kanarbik anti luba korral-

dada avalik üritus „Võhma V lillpäev“ Võhma Vaba Aja Keskuse ees 1. juunil 2014 kell 10.00–16.00.

Võhma Linnavalitsus korraldas lihtmenetlusega hanke Tallinna tänava projekteerimistööde teostaja leidmiseks. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 8. mai 2014. a. Tähtjaks laekus viis pakkumust. Hankes tunnistati kvalifitseerunud ja vastavaks tunnistatud pakkumustest edukaks Palmpro OÜ (registrikood 11046206) ja Teeprojektid Tiit Korn (registrikood 10802255) ühis-pakkumisena esitatud pakkumus, kui kõige odavam pakkumus.

Linnavalitsus otsustas lugeda korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks ühe jäätmevaldaja.

Otsustati määrata ja maksta toimetulekutoetust 8 avalduse esitanule summas 1 378,86 eurot. Kinnitati linnavalitsuse sotsiaalkomisjoni ettepanek linna eelarvest

sotsiaaltoetuste maksmise kohta ning otsustati:

- maksta ühekordset toetust viiele avalduse esitanule üldsummas 260 eurot;
- maksta küttetoetust kolmele avalduse esitanule üldsummas 240 eurot;
- kinnitada lasteaia suurusseks aprillikuu kokku 223,54 eurot 10 taotlejale.

Nõustuti ühe sotsiaalelu-ruumi kasutamiseks sõlmitud üürilepingu pikendamisega üheks aastaks.

Pearamatupidaja T. Ranne andis ülevaate 2013. aasta majandusaasta aruandest. Otsustati: lähtudes kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 29 lõikest 11 kiita heaks Võhma linna 2013. a majandusaasta aruanne ja esitada linnavolikogule kinnitamiseks.

Allikas: linnavalitsuse protokollid ja õigusaktid

Tarbija jaoks muutub elektroonikaromudest vabanemine lihtsamaks

Selle aasta aprillis kinnitas valitsus uue määrusemuudatuse, mille kohaselt peavad suured elektroonikamüüjad kasutuks muutunud koduelektronikat edaspidi vastu võtma tasuta. Määruse muutmise tingis vajadus võtta Eesti õigusesse üle uus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta ning asjaolu, et elektroonikaromusid jõuab olmeprügi hulka liiga palju.

Kui varem sai tarbija oma elektroonikaromu tagasi anda ainult juhul kui osteti poest uus, siis nüüd saab oma vananenud või kasutuskõlbmatuks muutunud elektroonikavidina poodi viia ning tasuta ära anda ka siis, kui uut asemele ei osteta. See puudutab just väik-

seid elektroonikaseadmeid mille küljepikkus on kuni 25 sentimeetrit (näiteks MP3 mängijad, mobiiltelefonid, laste mänguasjad, säästupirnid, pardlid jms). Tasuta vastuvõtmise nõue puudutab neid müügikohti, mille müügipinda on üle 400 m².

Määrusega kehtestati ka uus elektroonikaromude kogumise määr tootjale aastateks 2014–2019. Seni on nõutav koguda aastas vähemalt neli kilogrammi kodumajapidamiste elektroonikaromusid iga elaniku kohta aastas, kuid alates 1. juulist 2014. vähemalt viis kilogrammi.

Alates 2016. aastast muudetakse kogumise määra arvutamise meetodit ning kogumise määra suurendatakse veelgi. See hakkab sõltuma turule jõudnud

elektri- ja elektroonikaseadmete arvust. Aastal 2016 tuleb kokku korjata vähemalt 45, aastal 2019 aga juba 65 protsenti elektri- ja elektroonikaseadmete kogusest.

Kehtestatud määrusemuudatus hõlbustab range-mate elektri- ja elektroonikaseadmete kogumise määrade saavutamist, võimaldab kogutavatest seadmetest leiduvad (väärismetallid) uuesti ringlusesse võtta ning väldib seadmetes sisalduvate ohtlike ainete keskkonda sattumist.

Allikas: Keskkonnaministeerium www.valitsus.ee

MTÜ Kesk-Eesti Jäätmehoolduskeskus

Olen ise ilu tegija!

Läheneb heakorrakonkursile kandidaatide esitamise tähtaeg. 10. juuniks tuleb esitada oma ettepanek Võhma Linnavalitsusele. Ettepanekuid ootame Võhma linna elanikelt, organisatsioonidelt ja juriidilistelt isikutelt. Heakorrakonkursi võitja on tiitel, millega tunnustatakse kauneid ja heakorrasid kodusid ning asutusi.

Linnavalitsus

Piirkiirusel on põhjus!

Talvised teolud on selja taga ja unustatud. Ees on suvi, puhkusteperiood, vabadus, rohkem liikumisi ja kohutumisi sõpradega. Teolud on oluliselt paremaks muutunud ja autosõit sujuvam. Tänapäeva inimesena tean, et püüdes palju teha ja mitmele poole jõuda, kaasneb sellega paratamatult liigne kiirustamine. Kes meist ei oleks hommikul kiirustanud lapsi kooli ja lasteaeda viia, et ka ise õigel ajal tööle jõuda. Ometi hoolime kõik ju autoroolis olles oma tagaistmel olevast lapsest samapalju, kui ükskõik kus mujal. Kummaline on, et kiiruseületamisest tulenevad riskid ei tundu siiski piisavalt reaalsed, et mõelda: mis siis, kui ... ja vähendada kiirust.

21. aprillil algab Maanteeameti kampaania „Piirkiirusel on põhjus!“ Täna ruttavas elutempos tuleb osata võtta aeg maha, nautida hetke ning mõelda rohkem hoolimisele. Liikluses osaledes ei ole me autokeresse varjunud anonüümsed isikud, vaid ikka seesama tubli ja meeldiv Mari või Jaan. Ka liikluses tuleb üksteisega **suhelda**, et edukalt hakkama saada. Hea autojuht ei pruugi olla see, kellel on rohkem kogemusi, vaid see, kes heatahtlikumalt suhtleb liikluses teiste teeliste, on arvestav ning hooliv.

Kiiruskäitumise uuringute tulemused

Eelmisel aastal läbiviidud kiiruskäitumise küsitlusuuringu järgi on ikka veel suur nende juhtide arv (71%), kes arvavad, et kiiruse ületamine kuni 10 km/h on üldiselt aktsepteeritav. Juhid ületavad piirkiirust sageli ja seda ei peeta oluliseks rikkumiseks. Keskmiselt võib öelda,

et vastusõitnud 100 sõidukist 72 ületavad kiirust 1–10 km/h, 10 juhti veel enam kui 10 km/h võrra. Ometigi enamuse juhtidest teab, et liiga kiire sõit on joores juhtimise kõrval üks peamiseks liiklusõnnetusi põhjustavaks faktoriks.

Müüt nr 1. Kiiruse ületamine kuni 10 km/h annab juurde olulise ajavõidu

Autojuhil, kes ületab maanteel piirkiirust, suureneb vajadus teha möödasõite eesliikuvatest sõidukitest, kiirendades ja aeglustades, otsides võimalusi möödasõiduks. Reaalsuses on möödasõidu sooritamiseks kiirused suured ja vastutuleva auto eest põikavad juhid autode kolonni vahele tagasi. Piki vahed maanteedel on pigem lühikesed ning tagasireastuv autojuht lühendab pikivahesid veelgi. Paraku on enamus Eesti teid mõlemas suunas ühe sõidureaga ja ohutuks möödasõidu sobivaid pikalt ettepoole nähtavaid teealaid (ligikaudu 1,5 km) on väga vähe. Möödasõite autojuht ei taha halba, ent sel moel möödasõite sooritades tekib ohtlik olukord kõigi teiste kaasliiklejate jaoks.

Üks kurvemaid õnnetusi toimus möödunud aasta detsembris Ida-Virumaal, kus autojuht möödasõitu tehes ja tagasi reastudes riivas auto taganurgaga sõiduauto, millest ta möödumas oli. Sellest löögist kaotas juhitavuse auto, millest mööda sõideti ja põrkas kokku vastutuleva veoautoga. Õnnetuse tagajärjel hukkus kaks täiskasvanut ja üks laps, veel üks täiskasvanu ja laps viidi haiglasse.

Sajakilomeetrilisel distantil on kiirust ületades maksimaalne ajavõit vaid 5–6 mi-

nutit. Kas me mõtleme seda pisikest ajasäästu taga ajades, mis võib olla nende võidetud mõne minuti väärtus? Aga kui see on võtnud meie enda, meie lapse või kellegi teise elu või tervise? Oluliselt pingevabam on sujuv sõit, lisaks on see ka auto- ja kütusekulud arvestades säästlikum. Kui tihti küsid endalt autorivis sõites, kuhu sul kiire on? Tähtis on ju, et sa kohale jõuad.

Müüt nr 2. Kiiruse ületamine kuni 10 km/h ei kätke erilist suuremat ohtu

Kui autojuht märkab taktist kiirusel 90 km/h, siis ainuüksi ühesekundilise reageerimisaja jooksul läbib auto juba 25 meetrit, alles siis suudab juht hakata tegutsema ja auto peatub alles 70–75

21. aprillil alustas Maanteeamet koostöös Politsei- ja Piirivalveametiga meeldetuletavat liiklusohutuskampaaniat lubatud piirkiirusest kinnipidamiseks ja ohutu sõidukiiruse valikuks. Kampaania tugineb 2012. ja 2013. aastal loodud kontseptsioonile ning selle põhisonum on endine – piirkiirusel on põhjus. Kampaania sihtrühm on kitsamalt 25–40-aastased meesterahvad, laiemale kõik sõidukijuhid. Kampaanial on kaks lähenemisnurka – üks, mis kõnetab pigem lapsevanemaid, ja teine, mis kõnetab neid sõidukijuhte, kellel endal lapsi ei ole. Kampaania meediamaterjalidena kasutatakse tele- ja raadioklippe ning välimeedia plakateid.

Viljandimaa kontakt: **Sirli Leier**
Maanteeameti liiklusohutuse osakond
Liikluskasvatuse talituse juhtivspetsialist
 435 5636, 5340 2691, sirli.leier@mnt.ee

meetri pärast. Mida kiiremini auto liigub, seda vähem võimalusi ja aega on juhil üldse midagi enda või teiste kaitseks ette võtta.

Kiirus mõjutab õnnetuste tagajärjel tekkinud vigastuste raskusastet. Sõiduautosid testitakse pidevalt, et saavutada laupkokkupõrke korral autosviibijate maksimaalne turvalisus. Suurtel kiirustel liiklusõnnetustesse sattudes ei pruugi turvapad-

jad, -vöö ja kõrvõimalikud muud turvameetmed autos meid piisavalt kaitsta. 2008. a tehtud statistika järgi umbes 1/3 kõigis liiklusõnnetustes hukkunutest surid just laupkokkupõrgetes saadud vigastustesse. Igal aastal jääb liiklusõnnetuse tagajärjel ratastooli lühemaks või pikemaks ajaks ligikaudu 100 inimest.

Kiiruse kasvades muutub ka auto juhitavus. Eesti Autospordi Liidu peasekretäri Martin Haraki sõnul pole tänavasõiduaudod disainitud sedasi, et kiirusel 110 km/h auto külglisemise kontrollimisega tavajuht hakkama saaks. Paraku on meie teedel väga palju õnnetusi, kus möödasõidul juhitavuse kaotamise tõttu sõitis auto teelt välja. Aastaga on suurenenud ka ühesõidukiõnnetuste arv, mille peamiseks põhjuseks lisaks autojuhi seisundile on teeludele sobimatu kiirusevalik.

Kas teadsid, et:

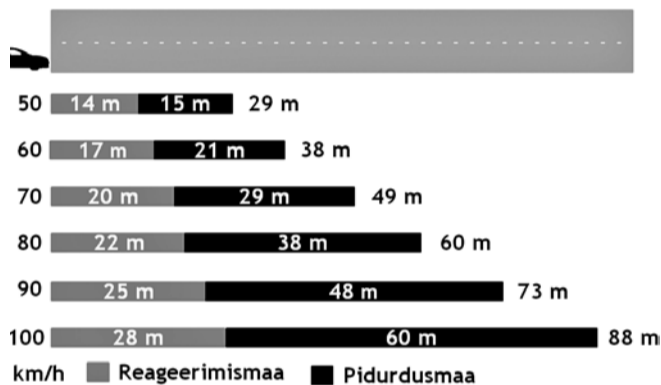
Ka asulas on piirkiirusel 50 km/h põhjus. Tänapäeva sõidukid tehakse võimalikult turvalised autosviibijate jaoks. Ent mis juhtub teistega? Asulakiirusel kuival asfaldil sõites on peatumisteed 29 m ja see on piisav, kui jalakäija või jalgrattur ilmub teele 30 m eespool. Sõites 10 km/h kiiremini, on pidurdusteed umbes 10 m pikem ja kokkupõrkel jala-

käijale on auto kiirus veel ca 40 km/h. Kui autosviibijad ei saa suuremaid vigastusi, siis jalakäijale lõpeb see reeglina raskete vigastustega. Kui jalakäija astub ootamatult teele, siis kokkupõrkel kiirusel 64 km/h on jalakäija hukkimise tõenäosus 85%. Joonistel on välja toodud auto peatumisteed erinevatel kiirustel kuival teel ning autoga kokkupõrkel hukkimise oht jalakäijale (õppeprogrammist „Lasterühmaga liikumine tänaval“, RoadService OÜ, RooliVõim, Maanteeamet).

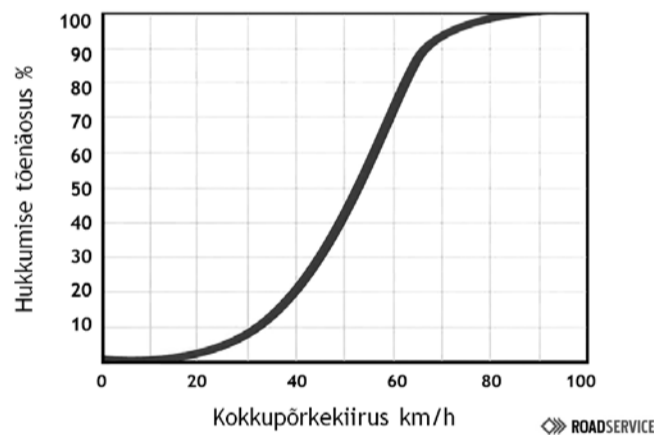
Minu jaoks on kiiruse valik autojuhi teadlik otsus, mis peab tuginema konkreetsetele oludele. Autojuht peab oskama hinnata otsusest tulenevaid riske ja tagajärgi. Mina ju hoolin oma lapsest tagaistmel ja mõistan, et piirkiirus on seatud iga liikleja ohutust silmas pidades. Loodan, et hoolimata kiirustamisest meie ümber, suudame liikluses aja maha võtta, liigelda ennastsäästvalt ja teistega arvestavalt, liigseid riske võtmata. Eestlasi on maailmas nii vähe, igast mõttetult kaotatud elust on kahju. Ka kõigile neile, kes teid kuhugi ootavad, on peamine, et te ohutult kohale jõuate ja pole vahet, kas viis minutit varem või hiljem.

Katrin Kärner
Liiklusohutuse osakonna
liikluskasvatuse talituse
peaspetsialist

Kiirus ja peatumine (ideaalsed olud)

Kiiruse oht jalakäijatele

Motopolitseinik: tsiklimehe turvavarustuse pealt kokku hoida ei tohi

Kuulsin kord üht tabavat ütlust, et mootorratturid kohtlevad enda tsiklit kui kulda, aga enda kehaga käivad sõitu minnes ümber kui vanarauaga. Linnatänavatel sõites võib üksjagu näha neid noori ratureid, kel seljas tavaline dressipluus või jakk ning kintsusid katavad teksad või suisa lühikesed suvepüksid. Ainuüksi sellist “kevadist tsiklimeest” vaadates tuleb kananahk ihule. Hulleml sellest on vaid politseinikele paisteve reaalse vaatepilt avariipaigalt, kus sellise riietusega rattur asfaldil lohisedes oma viimsegi naha seljast ära on andnud. Kusjuures, pealtnäha kangemast kangast teksariiegi rebeneb asfaldil lohisedes seljast esimese meetriga. Tsiklimeest kaitseb sellises olukorras vaid spetsiaalne turvariieetus.

Möödunud aastal juhtus Eestis mootorratturite osalusel 104 liiklusõnnetust, milles said viga ühtekokku 89 mootorratturit. Nende sõidurõõm niigi napist motohooajast jäi üürikeseks ning ühtlasi jäid sellest neile halvad mälestused läbielatud õnnetuse näol. Et tsiklimeestele sõidurõõmu pikemaks ajaks jaguks, soovitatakse enne sadulasse istumist meelde tuletada pika talvega rooste läinud sõiduvõtted, oma tsikkel korda seada ja korralikud rehvid raudhobule alla panna. Ja mis kõige olulisem – muretsema endale turvaline varustus.

Milline on mootorratturi turvaline varustus?

- **hüppeliigesekaitsega saapad ja kindad.** Saapad vähendavad vigastuste raskust, kui jalg peaks kukkudes asfaldi ja ratta

Ove Saar, Lõuna prefektuuri motopolitseinik.

vahele jääma. Tavalised ketsid lendavad õnnetusse sattunud ratturi jalast otseminema ja võib kindel olla, et jalavigas-

tused ei jää tulemata. Ka kindad on oluliseks kaitsevahendiks, kuna kukkudes paneb inimene alati instinktiivselt käed ette.

Kasutada võiks mootorratturite mõeldud ilmastikukindlaid kindaid, mis hoiavad kukkudes ära suuremad vigastused.

- **hõõrdumiskindlast materjalist riided**, mille sisse ehitatud vähemalt põlvekaitsmed, küünarnukikaitsmed, õlavööndi kaitsmed ja seljakaitse. Kui riietuse sisse seljakaitset ehitatud ei ole, võiks tõsiselt kaaluda selle eraldi ostmist. Ka müüakse spetsiaalseid kaitseveste, kus on kõik kaitsmed küljes.
- silmi kaitsva visiiriga ja sobivas suuruses **kiiver**. Erinevate tsiklitega sõites kasutatakse täiesti erinevaid kiivereid. Igal juhul on aga kindel lähtuda printsiibist, et kui ka kiiver ja tsikkel kokku ei passi, on parem ükspuha milline kiiver, kui motomehe raudkübar

üldse pähe panemata jätta. Peavigastuste saamiseks ei pea ratta kiirus olema üldse suur. Piisab ka lühikesest distantist, keskmisest kiirusest ja külili läinud tsiklist, et saada väga tõsiseid peavigastusi.

• Riietus võiks olla **erksavärviline**, sest kahel rattal liikleja on sageli liikluses teistele raskemini märgatav. Abiks on kõrvõimalikud helkurvestid, -paelad, ja -vööd.

Mis peamine, ükski tänane või tulevane tsiklimees ei tohiks turvavarustust soetades ülemäära kokku hoida, sest kulda väärt tsikli kõrval on kõige hinnalisem ikkagi sadulas istuja tervis ja elu.

Ragne Keisk
kommunikatsioonibüroo
Politsei- ja Piirivalveamet

Ümbritsetud südamlikest kaaslastest

Juba kuu enne üle-eestilist südamenädalat 14.–20. aprillil, mis toimus juba 22. korda, sai koos kooli ja päevakeskusega paika pandud tegevused selleks nädalaks. Nii toimuski südamenädalal mõndagi tavapärasest teistsugust ja põnevat.

Kõik hommikud lasteaia algasid virgutusvõimlemisega ning tervisliku amsuga. Esmaspäeva hommikul olid laste asemel saalis hoopis kiisud, kes alles ärganutena suure kiisu, õpetaja Silje juhendamisel oma käppi sirutasid ja silmi pesid, teisipäeval aga olid saali tulnud päevakeskuse külalastajad ning lapsed said võimelda, istudes toolidel. Elevus oli mõlemapoolne, eriti meeldisid harjutused, mis tehti koos, istudes vastastikku. Võimlemine lõppes kallistuste ja paidega ning võis märgata, et on kahju lahku minna. Kolmapäeval oli jalgrattapäev ning juba hommikul vara ootas õues lapsi Sirli Leier Maanteeametist, kes vaatas üle laste jalgrattad ja varustuse, ehk kiivrid. Jalgrataste juures oli oluline, et rattal oleks kell ja et sadulas olles ulatuks jalga maha panema, sest muidu võib jalgrattaga pidurdades kukkuda. Seejärel uuriti, kas kiiver on paras ja et see oleks korralikult kinnitatud. Siis said lapsed oma ratas- tel proovida vigursõitu teele asetatud koonuste vahel. Lõpuks lepiti kokku, et veel sel aastal kohtutakse ka laste vanematega, selgitamaks ohte, liikudes jalgrattal.

Toolidel võimlemine on huvitav!

Kas rattad korras.

Neljapäeval, lihavõttepühade eel toimus koos päevakeskuse rahvaga lasteaia alal maastikumäng „Otsime mune“. Küllap pühadejänesed käisid ikka neid mune segamas, sest

osad võistkonnad jõudsid finišisse ilma kõiki mune üles leidmata. Siit sai aimu, et meeskonnatööd on enne kooliminekut nii mõnelgi vaja veel harjutada. Peale selle mõõtis pereõde ve-

resuhkrut ja kontrollis südametööd enne ja pärast võimlemist. Iga päeval matkati jalgsi ja ratastega (vahel isegi mitu korda).

Südamenädala viimasel üritusel olid esindatud nii las-

Kuidas kanda kiivrit.

Pereõde mõõdab vererõhku.

taed, kool, kultuuri- ja päevakeskus ning linnavalitsus.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et lasteaia ja päevakeskuses täideti südamearsti, professor Margus Viigimaa 22 soovist südamele vähemalt kolm:

- Positiivne ellusuhtumine hoiab südame tervena.
- Arvesta lastega, sinu tervislik eluviis on eeskujuks su lastele ja nende sõpradele.
- Südamele meeldivad puu- ja juurviljad.

Tahan südamest tänada kõiki suuri ja väikeseid südamesõpru, kes südamenädala kordaminekul kaasa löid ning seda läbi viia aitasid. Usun, et südamenädal andis osalejatele ja korraldajatele hea annuse positiivsust!

Tekst ja fotod
Asta Laas
Võhma lasteaed
Mänguveski

Kiisud võimlevad.

Maastikumäng „Otsime mune“

Üle vaadati ka suured päevakeskuse rattad.

Maanteeameti, lasteaia ja kooli koostööprojekti tulemusena andis Võhma Gümnaasium lasteaiale 7. mail üle liiklusvankri, mille abil saavad lapsed teadmisi liikluses käitumisest. Väikesed mänguveskilised tänavad õpetaja Toomas Israeli ning tema õpilasi selle tore vankri valmimise eest!

Südamenädal numbrites

Jalgratta päeval (16.04)	5
Sirli Leieri (Maanteeamet) loeng + jalgrataste ülevaatus + kodarate-helkurite jagamine + matk Kahala–Ollepa–Võhma Linnarahva tervisematkal (20.04)	24
Rataskäruudega liikujaid	6
Jalutajaid nädalas	10
Kokku	45
Vererõhku mõõdeti	74 inimesel
Veresuhkrut mõõdeti	40 inimesel

Allikas: südamenädala registreerimislehed

Koolikoorem

Mai 2014

Kooli tegemised:
www.kool.vohma.ee

Seekord lehes

Loovalt tehtud tööd
Tantsud filmimaailmast
3 tonni paberit
Ja muudki

Rainer Valo

Juba enne loovtöö teema valikut tekkis mõte kudu- da vaiba sisse Võhma kooli kesk- ja gümnaasiumi- haridus arvude näol ehk siis näiteks 1978. a oli lõpetajaid 11, nendest 3 poissi ja 8 tüdrukut. Vaiba sisse kudusin 3 poissi – 3 rohelist lõngajuppi ja 8 tüdrukut – 8 lillat lõngajuppi. 1990. a oli lõpetajaid 25, nendest 10 poissi ja 15 tüdrukut, kuid sealt veel omakorda kuld ja hõbe, mis on kootud vastavalt poiste või tüdruku hulka, olenevalt sellest, kellele medal kuulub. Lahtiseletatult näeb see välja nii: 10 poissi – 9 rohelist lõngajuppi, nendest üks hõbemedalist – 1 must lõngajupp, 15 tüdrukut – 14 lillat lõngajuppi, nendest üks kuldmedalist – 1 roosa lõngajupp. Kaks viimast lendu, kes jõuavad lõpetamiseni alles peale loovtöö esitamist, on ära märgitud beežide lõngajuppidega.

Loovtöö – harjutus tuleviku heaks

Rainer ja tema vaip, taga paremal näha kasside lesila. (Fotod Marju Roosileht)

Rando on tööga rahul.

Pragu kehtivas põhikooli riiklikus õppekavas on kirjas, et põhikooli kolmandas kooliastmes teevad õpilased loovtöö. Võhma Gümnaasiumis tehakse loovtööd 8. klassis. Loovtööks võib olla õpilasuuring, projekt (üritus, näitus, võistlus), kunstiteos, muusikateos või muu taoli-

ne töö. Loovtööd võib õpilane teha üksi või ka rühmas. Loovtöö eesmärk on pakkuda õpilasele võimetekohast ja huvitavat eneseteostust. Sellest õppeaastast alates on loovtöö sooritamise põhikooli lõpetamise tingimuseks.

Aprilli keskpaigaks olid 8. klassi õpilastel loovtööd

valmis. Kes oli alustanud juba augustis, kes otsis alles aastavahetusel oma teemat, aga finišis olid kõik ühel ajal. Suurem osa õpilastest olid valinud sellise teema, kus sai kõrvale valmistada ka praktilise eseme. Tõenäoliselt oli selline teemavalik nende puhul õigustatud,

sest enamuse näost paistis rahulolu valminud töö üle. Mitu poissi oli tegelenud puutööga, tüdrukud õmblemisega. Õpilaste valmistatud praktilistest töödest tõusis tulu nii Võhmas pesitsevatele lindudele kui Viljandi loomade varjupaiga kassidele. Andrei Bõkov valmistas kolm lindude pesakasti ning Ines Safjanova ja Pirkki Stroo varjupaiga kassidele kolmekordse lesila. Varjupaika toimetatakse see maikuus lehe trükkimiseku aegu, siis saab ka teada, kuidas lesila kassidele meeldib.

Rainer Valo kodus kutsuvaiba sisse piltlikult kõik Võhma kooli gümnaasiumi- ja keskkooliosa lõpetanud õpilased, tuues eraldi värvidena välja ka kuld- ja hõbemedalistid. Kooli vilistlastel on nüüd hea teada, et ükskõik millise tee nad on pärast kooli lõppu valinud – vaiba sisse on nad kootud igaveseks. Ehk kunagi saab ka iga vilistlane ise vaiba peal järke ajada, milline triip just teda kujutab, sest Raineril on plaan vaip koolile kinkida. Vaiba olulisemad

parameetrid: pikkus 5,67 m, laius 0,87 m, kaal 10,2 kg, kude Vätterni lained.

Huvitavaid praktilisi töid oli veelgi. Josia Wüthrich meisterdas oma koju head vastupidavad riiulid, Rando Piirsalu restaureeris õpetaja Maret Lina põõningult leitud Lutheri vineerkohvri, kenad kotikomplektid õmblesid endale Liis Koort ja Sandra Ilmjärv. Hariva herbaariumi puulehtedest panid kokku Sander Sults ja Sander Vinter.

Muudest uurimistöödest võib esile tuua Raigo Piirsalu soomepoisse puudutava uurimuse, Lauri Sarv ja Mario Pardel korraldasid sõbrapäevanädalal õpilastele mängu ja võistluslikke tegevusi.

Loovtööde kaitsmine oli ka õppetunniks avaliku esinemise osas, sest lisaks klassikaaslastele ja hindamiskomisjonile olid kuulamas ka juhendajad, teised õpetajad ja 7. klassi õpilased, kellel sama ettevõtmine ootab ees järgmisel õppeaastal.

Marju Roosileht

LÜHIDALT

Tänavuse vanapaberi kogumise kampaania käigus toodi kooli kokku üle kolme tonni ehk 3100 kg paberit, pappi, raamatuid, ajalehti, ajakirju jne. Paber rändas meie juurest edasi Väätas prügilasse, sealt edasi aga algab tema uus elu uute ajalehtede, pappkastide või raamatutena. Pildile mahtus vaid osa kogutud paberist.

Viljandis Kondase Keskuses toimunud õpilastööde näitus kandis nimetust „Tegelased“. Meie koolist osales näitusel suur hulk iseloomuga nukutüdrukuid, valmistatud käsitöötunnis 4.-7. klassi tüdrukute poolt. Pildil on 4. klassi nukupreilid näitusele sõitu ootamas. Võhma rahvas saab nukke näha linna- päevade ajal käsitöönäitusel.

Tantsupäev

Kolmapäeval, 7. mail oli lin- narahval põhjust sammud ja autoninad kooli poole pö- rata, sest toimus emadepäe- vale pühendatud tantsupäev. Teemaks seekord filmimuu- sika. Kõik etteasted olid väga toredad, ilmselt oli õpitud ja harjutatud üksjagu, samuti nähtud vaeva kostüümide val- mistamisega. Esinemislust säras laste silmadest ja kui ka mõni samm sassi läks, polnud sellest suuremat lugu – tähtis oli osa- võtt. Toredata kollase-sinisekir- ju punkti pani võistluspäevale õpetajate etteaste. Niikaua kui žürii klasside esinemisi hindas, pakkus tantsurõõmu meie laste tantsurühm „Rukkilill“ ja peole saabunud emade vahel loositi välja väike lillekorv.

Ometi tumestas seda tore- dat õhtupoolikut üks suur tõr- vatilk ehk siis õpilased alates 6. klassist, keda tantsijate seas paremasti tahtmise juures näha ei olnud. Eks põhjused jäävad iga klassi südametunnistusele, aga kas pole masendav, et kooli sündmustel mitteoalemine on populaarne ja süvenev tegevus.

Žürii koosseisus Võhma linnapea Anneli Siimussaar, õpilaskodu kasvataja Enna Tikas ja siinkirjutaja otsustas aga järgmist:

Kõige julgem tants: 1. klass „Mõmmi laul“ telesaatest „Mõmmi aabits“ – Ei ole kindlasti kerge kahekesi kogu kooli ees laulda ja tantsusamme teha.

Kõige säravam tants: 2. klass „Päikeseratas“ filmist „Nukitsamees“ – Rõõmsad ja lustiga tantsivad lapsed koos õpetaja Viivikaga, kes poole tantsu pealt metsamoorist lahkeks pere- emaks muutus.

Kõige lõbusam tants: 3. klass „Rahalaul“ filmist „Nukitsamees“ – Tore väikese met- samoori soolo taustatantsijate kaasabil.

Kõige moodsam tants: 4. klass Soulja Boy „Crank That“ filmist „Kiired ja vihased“ – Stiilsed breikarid ja ühtse massi moodustavad taustatantsijad.

Kõige parema koostööga tants: 5. klass Flo Rida „Right Round“ filmist „Lauluässad“ – Tiitel tuli tänu sisseostetud väi- kesele breikarile ja omavahel hästi kokku klapitatud breigi- soolodele.

Kõige humoorikam tants: õpetajad Pharrell Williams „Happy“ multifilmist „Supervaras 2“ – Sest see oli naljakas!

Marju Roosileht
Žürii liige

5. klassi tantsu hoidis üleval väike breikar. (Fotod Kaile Eiert)

Kamp supervargaid.

Viimased tunnid koolilastena

Viimane koolikell kõlas 12. klassile 25. aprillil. Tutipidu oli üles ehitatud mängu „Me armastame Eestit“ eeskujul, aga nimi oli muudetud – „Me armastame Kooli“. See toimus neljanda tunni ajal, kuid juba enne seda oli koolimajas kuulda 12. klassi valju viilet ning pasunahääli. Saalis olid õpilased jaotatud kahte

tiimi: rohelised ja kollased. Mängus olid laulud ja küsimused kooli kohta. Lõpetajad olid targad ja kui nad midagi ka ei teadnud, siis said seda teada. Nende silmades oli näha rõõmu. Rohelised võitsid ja võitjatele jagati kommi.

Kaile Eiert
7. klass

Lõpetajad panid õpetajad laulu sisse (Fotod Kaile Eiert)

Tagurpidi nimedega tunnistusi jagasid 12. klassile meie viimased gümnaasistid – 11. klass.

Mäletan

Mäletan esimest koolipäeva lihtsalt nii selgelt. Mäletan, kuidas ma kartsin kooli poole tulla. See kõik oli kohutavalt põnev, aga samas ka väga hirmutav. Kõik oli minu jaoks uus. Mäletan, et teadsin vaid üht klassikaaslast. Teised ümberringi olid võõrad ja ma pelgasin seda nii-nii väga. Mäletan, kuidas sammusin uhkelt oma rohelises kleidis esimese aabitsa järele. Oh, kui hea tunne see oli!

Gea Rumjantseva, 12. klass

Ühtne klass

Kooliajast meenuvad mulle üritused, kus oli vaja klassiga ette valmistada tants või laul. Meie aga jätsime alati kõik viimasele minutile. Ühe ürituse jaoks oli vaja kahte laulu, mida me hakkasime harjutama paar päeva enne võistlust, kuid ikka olime oma vanuseastme parimad. Meie klass suutis alati end ühise eesmärgi nimel kokku võtta ja ühte hoida.

Piret Müür, 12. klass

Värvilise une retsept

Vaja läheb värvilisi komme, näiteks Skittles, ja karastusjooki – vali see ise.

Valmistamine: Sa ei pea tegema muud, kui koostisosi koos tarvitama ja enne magamaminekut häid mõtteid mõtlema.

Kaisa-Mari Lehis, 6. klass

Võhmat iseloomustavad kaardid

Võhma linna kohta on valmistatud erinevaid kaarte, aga me ei soovinud teha järjekordselt uut kaarti, vaid soovisime anda edasi Võhmale midagi uut ja samas iseloomulikku. Meie loovtöö tulemusena valmis Regio Eesti kaardi põhjal kolm kaarti: Võhma piltkaart, fotokaart ja Võhma Gümnaasiumi 7.–9. klassi õpilaste lemmikkohade kaart tekstkaardi kujul. Eesmärgiks oli koostada huvitavad kaardid tutvumiseks nii täiskasvanutele kui ka noorematele Võhma elanikele. Piltkaardi mõte tekkis siis, kui avastasime, et paljud Võhma tänavate nimed tähendavad midagi (puud, taimed jne).

Lisaeesmärgiks oli teha lühike küsitlus 7.–9. klassi õpilaste hulgas, et selgitada välja nende lemmikpaigad Võhmas. Vastuste põhjal kandsime lemmikkohad tekstkaardile (ehk mida olulisem koht, seda suurem on tähesuurus). Tulemustena selgus, et kõige populaarsemaks kohaks Võhmas osutus pood ehk „Konsumi“ poe esine ruum. Küsitluse viimase läbi varakevadel, mistõttu võisid eelistuse saada enam siseruumid, kuid tulemustest ilmneb, et meievanustel noortel võiks veel lisaks rulapargile olla kohti, kus sisukalt aega veeta.

Jaagup Tabur ja Ragnar Ploom
8.b klass

Võhma piltkaart.

Võhma tekstkaart.

2. mai – koristuspäev Tere, päevik!

2. klassi leiud staadionilt: katkine kelk ja särk (Foto Tiina Tart)

Täna oli üpris lahe päev. Pidime minema poole kooli õpilastega maanteekraave koristama. Mitte et koristamises midagi lõbusat oleks.

Hommikul kell 9.00 pidime olema teedevalitsuse ees. Algul ootasime julmalt kaua, kuni kõik kohale jõuavad. Vahepeal sõitis juba rongki mööda. Mõtlesime, et äkki tuleb veel Viljandist tagasi ka, kuid juba anti meile kindad, vestid, prügikotid ja kilomeetrid, mida peame koristama. Ma olin muide koos Daniliga. Meid sõidutati maantee äärde ja hakkasime prügi korjama. Me leidsime ühe tugitooli, täis tulekustuti ja mingisuguse aerosooli. Kõige rohkem leidsime koh-

vitopse – neid oli tohutult. Siis andsime autojuhtidele märku, et nad tuutu laseks. Sireeni lasid 20 rekkat ja kaks sõiduauto.

Pärast pidime oma kindad ja vestid ja kotid tagasi andma, ma juba lootsin, et saan need endale, aga kus sa sellega. Veel saime saiakest ja limonaadi. Danil sai limonaadipudeli võidukorgi, millega ta eputas.

Kui lõpuks koju hakkasin minema, kohtasin Matthiast ja Karli, kes hilinesid koristamisele. Me kargasime minu juures batuudil ennast oimetuks. Vaevu jõudsin veel klaveritundi.

Vahur Aasaküla
6. klass

11.04.2014 toimus Viljandi Kesklinna Koolis
6. inglisekeelsete näidendite päev

Võhma kool osales 12 kooli hulgas näidendiga **SUPERSTARS IN THE SUPERMARKET**

Esietendus toimus sama päeva hommikul Võhma Gümnaasiumi aulad

Näidendi tekst: Heloise Brereton

Osades:

Reporter: Jack James Brereton
Kaameramees: Jan Eric Väljaots
Count Horror (moodne vampiir): Kardo Karu
Kitty (tema kass): Egle Eiert
Rap star: Raivo Kasepõld
Robot: Sven Lindau
Professor: Alain Ramjalg
Kerli (kuulus laulja): Kärt Hintsalu
Pipi (üks väga tugev väike tüdruk): Grete Lepp

Grimm: õpetaja Viivika Lepp

Heli: Alain Ramjalg

Count Horrori auto materjal: õpetaja Maire Morevi laost

Valmistamiskoht: õpetaja Toomas Israeli autotehas
Kostüüme ja parukaid olid lahkesti nõus laenutama Maire Vahtra ja õpetaja Ly Udikas
Näidend sai filmilindile tänu Kersti Kürsale

Žürii tunnustas:

Sven Lindau – parim kostüüm
Jack James Brereton – reporteri rolli eest
Aitäh kõigile näitlejatele ja abilistele!

Juhendajad Riina Remmer ja Tiina Tart

TEATED

Võhma Gümnaasiumis on
lõpuaktused

reedel, 20. juunil 2014:

- põhikooli aktus algab kell 14.00
- gümnaasiumi aktus algab kell 16.00

Hea tuju retsept

Vaja läheb:
3 kg päikest
Kotitais sõpru
Lõpmatuses nalja
Tuhat naeratust
Sada head sõna
Kümneid kallistusi

Valmistamine: Segada hea tuju koostisosad kokku sõltumata järjekorrast ja hea tuju on garanteeritud!

Martin Bergmann, 6. klass

Õige aeg on õppida!

Täiskasvanud õppija nädala raames tunnustame taas tublisid inimesi ja organisatsioone üle Eesti. Kui tead kedagi, kes võiks olla tunnustust väärt, esita kandidaat aasta õppija, koolitaja, koolitussõbralikuma organisatsiooni või koolitussõbralikuma omavalitsuse tiitlile hiljemalt **1. juuniks 2014**. Tunnustamise reeglendi koos esitamise vormidega leiad www.andras.ee/tunnustamine.

Eestimaa 2013. aasta õppijaks valitud Tartu mees Lauri Veso (39) suunas õppimise teetsale tagasi Eestitki tabanud majandussurutis. Kool oli nooruse uljuses ja rahateenimise soovis pooleli jäänud. Tööd ei olnud, küll aga jagus aega ja piisavalt tarkust, et seda õppimisega sisustama hakata. Nii sai Tartu Täiskasvanute Gümnaasium juurde ühe tubli õpilase, kes peagi klassikaaslaste abistada suutis ja lähedasigi õppimispisikuga nakatama hakkas – hoolimata sellest, et tema emakeel on vene keel, õppetöö aga eestikeelne. Lauri osalusel loodi koolis interaktiivne õpiklubi õppuritele abiks ja toetuseks. Õppimisest sai tema prioriteet. Nüüdseks lõpetatud gümnaasiumiõpingute kõrvale mahtusid veel ettevõtluskursused, inglise keele õpe – kõik selleks, et paremini ja targemalt elada.

Miks te õpite?

Ühel hetkel mõistsin, et kaheksa klassi haridusega ei suuda ma mõista isegi

neid raamatuid, mida lugeda tahaksin. Paljud ütlevad, et õppida pole aega. Kui see on prioriteet ja tõeline tahe, siis leitakse ka aeg. Kui ei õpi, pole järelikult tahtmist. Sain julguse unistada edasiõppimisest. Täna saan öelda, et minu unistused on realiseerunud ja õpingud jätkuvad – olen eelmise aasta sügisest Tallinna Tehnikaülikooli majandustudeng ja õpingutega väga rahul!

Milliseid muutusi on õppimine teie ellu toonud?

See võib kõlada suurel osal, aga olen tõepoolest tahtnud oma elu muuta. Olen hakanud maailma ja inimese vajadusi ning kohta selles paremini mõistma. Erilist huvi on äratanud psühholoogia ja võõrkeeled. Maailm on justkui avanenud, silmaring laienenud ja olen juurde saanud palju uusi sõpru. On olnud ka raskeid hetki, kuid pere ja sõprade toel olen neist üle saanud. Usun, et tulevikul on minu jaoks varuks palju huvitavat, mida praegu veel ettegi kujutada ei oska.

Viljandimaa 2013. aasta õppija Marju Roosi-leht (46) on läbi ja lõhki käsitöötajana, sest ise tegemine on tema peres põlvest põlve au sees olnud. Nii näis loogilise sammuna õppimisele Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli tekstiili erialale. Üht või teistpidi on käsitöoga seotud olnud

kõik Marju õpingud. Agara külaseltsis tegutsejana on ta korraldanud koolitusi ning kavatseb Kõo küla käsitööringiga algust teha. Kanga- ja tekstiilide tuba juba ootab agarat juhendajat.

Miks te õpite?

Olen lapsest peale teadnud, et on oluline osata oma kätega midagi valmis teha. Õpin selleks, et osata asju paremini ja õigemini teha. Minu jaoks on tähtis ka teada lugusid asjade taga. See kõik on ju pärand, mida tuleb tunda ja edasi anda. Huvitav oli kooli lõputööks uurida Pilstvere kihelkonna kindamustreid. See on otsekui suur maailm, mis sel moel avaneb. Olen leidnud hobi, millest loodan, saab mu töö.

Milliseid muutusi on õppimine teie ellu toonud?

Olen enesekindlam. Olin enne asjaarmastaja, aga nüüd on olemas ka vajalikud teadmised õppepäevade, koolituste korraldamiseks ja käsitööringi juhendamiseks. Nüüd, kus 2013. aasta lõpus saadud rahvusliku tekstiili eriala

diplom taskus, saan nende asjadega aktiivsemalt tegeleda. Palju on andnud õpingute jooksul aset leidnud kohtumised toredate ja andekate inimestega. Väga on huvitama hakanud taime- ja metsatarkus – sellest tahaksin kindlasti rohkem teada.

Südamlikud hilinenud õnnesoovid ka Võhma Linnalehe poolt!

Lood täiskasvanud õppijatest valmivad projekti „AGENDA – Euroopa täiskasvanuõppe tegevuskava rakendamise“ raames.

**Külliki Steinberg
Eesti Täiskasvanute
Koolitajate
Assotsiatsioon Andras**

**Kasuta oma õigust õppida!
Nõu ja infot saad:**

www.kutseharidus.ee
www.vabaharidus.ee
www.koolitusinfo.ee
www.rajalaidja.ee
www.tootukassa.ee
www.cvkeskus.ee
www.eures.ee
www.ank.ee

MEES
MINEVIKUGA
„MUSIRULLA“
LUSTMÄNG
Seadnud ja lavastanud
15. juuni MARGUS VAHER
Võhma linnavalitsuse platsil
kell 17.00 Pilet 5 €

RAHU!

- ★ Euroopalikud töökohad ja palgad Eestisse!
- ★ Euroopalik astmeline tulumaks Eestisse!
- ★ Ühtne miinimumpension kogu Euroopa Liidus!

Priit Toobal nr 136

Vali Keskerakond!

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Võhma linnavalitsuse juures kell 14.00-15.30	II kvartalis 27. mail 10. juunil
Suure-Jaani Konsumi kaupluse juures kell 16.30-18.00	

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil maksleid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Alaealised ja alkohol – kas see on normaalne nähtus?

Alkoholi liigtarbimine Eestis on justkui loomulik nähtus. Iga tähtpäeva puhul tõstetakse klaasike või paar, üritustel või koosviibimistel pakutakse alkohoolseid jooke, sageli joovad ka edukad mehed ja naised õhtuti õlut, siidrit või veini. Millise signaali me seeläbi oma lastele anname? Seda tulemust näeme kõige paremini meie, politseinikud, oma igapäevatoos. Näeme lapsi, kes juba varakult samamoodi siidrit ja õlut joovad, uskudes, et see lahja alkohol neile kahju ei tee. Tõsiasi on, et nii viina kui ka siidri puhul juuakse end purju etanoolist ning see mõjub noorele ajule üh-temoodi halvasti.

Soojad kevadilmad ja lähenev koolivaheaeg paneb politseinikud muret tundma noorukite üle, kes aina enam aega looduses head ilma ja head seltskonda nautides veedavad. Paraku kipub nii olema, et ühe lõbusa noorteseltskonna oluliseks kaaslasel on pahatihti ka alkohol. Seetõttu on jätkuvalt politsei üheks prioriteediks ennetada ja vähendada alkoholi tarvitamist alaealiste poolt ning veelgi suuremaks prioriteediks täisealiste tabamine, kes teevad alaealistele alkoholi kättesaadavaks.

Alkoholiseaduse paragrahv 46 keelab alaealisel alkohoolse joogi tarbimise ning sama seaduse järgmine

paragrahv keelab alkohoolse joogi pakkumise, võõrandamise või üleandmise alaealisele Olgu siinkohal öeldud, et alaealise alkohoolse joogi ostmise eest võib karistada seadust rikkunud kodanikku rahatrahviga kuni 1200 eurot.

Alkoholiseaduse järgmine

alkoholi tarbimisele kallutamise, on lausa kriminaalkorras karistatav. Ometi leidub sellest hoolimata täisealisi, kes nauding alaealiste seltskonda ning lasevad teinekord lausa lapseohtu noortel alkoholi tarvitada. Motiivid selle juures võivad olla erinevad.

Nii noored ise kui ka paljud lapsevanemad pole endale teadvustanud kurba asjaolu, et noor organism ei talu alkoholi ning seetõttu satuvad nad sageli eluolulisesse olukordadesse – noorte alkoholi tarvitamine lõpeb kas kakkuste või laamendamistega, mürgistustega ja seksuaalse ahistamisega. Harvad pole ka juhud, kus kodanikel tänaval või politseil tuleb paluda kiirabi abi, et noor taas elule turgutada.

Politseitöö praktika näitab, et lapsevanemad peaksid eriti tähelepanelikult jälgima noorte käimisi ja tegemisi koolivaheaegade alguses – siis kiputakse seda tähistama koos alkohoolsete jookidega. Samuti tasuks

huvi tunda, kus ja kuidas peetakse lapse sõprade sünnipäevi või klassiõhtuid.

Vähendamaks alaealiste seas alkoholi tarvitamist on väga oluline kaaskodanike ja lapsevanemate suhtumine alkoholijoobes alaealistesse. Kahjuks nii mõnegi lapsevanema meelest ei tee paar siidrit midagi halba, kuid just selline suhtumine kasvatabki lastes teadmist, et alkoholi tarbimine on lubatud.

Ärge laske oma lapsel noorust joobes veeta!

**Artur Spassov
politseikadett
Lõuna prefektuur**

HIINA VANASÕNA	Toetus	Viha	Ei 92	Evin	Kurtmine	Mitte peal	Kõdar	Üha	Seesama	Võie Ilmakaar	Lint	Ei 92	Kurb sündmus	Väärikus	Tsentner
Šoti rahvuslill															
Kaunvili			Aasia riik									Siiras Mi			
Ürgorg			Kuuletun Alustada												Trükk
	Eakas Moes				Nõjatudes Soome järv							Emalamas Kasaka-pealik			
Räni		Liiter Kaksus		Noot Kiruma		... Ever		Ei 92		Islami tähis	Kaukaaslane Jood				
Meri, saarestik India ookeanis								Roki põhürüm Põlismets					Luumen	,	Ruumala
	Kuivdes-tilleeri Tsentner				Kaardistik						Aasia Ammoniaagi derivaat				
Gaas					Masti peel Nisuleib				Emajõe haru Selge						Mi
Strindbergi draama			Ese Agar					Kihutama					Seleen		
	Peruu pealinn Laeva külgkalle						Lehekuu	Särisemine OsaK					Must käabus	↑	Ohver
Tükk		Kosima Kaan						E.W. poliitik				Jögi Japanis Audio-video			
Urisemine				Bahreini linn	ETV saade Reformima			Gramm End. tenor		India päikel Astaat					
Piiga				Kolama							Ajutise veevooluga org				
Sloveenia rahvuslill				Ei. 92 Plaan		Lõige Ründeline						Strontsium	Lämmastik Tantaal		Maha tegema
Indium		Riigimaks Sama vokaal								Putuka nõel Taie					
Väavel	Kodumaa Soome kirjanik							Tükki Lääne-mere soomlane			Tema Maksevahend Raadius				
Aasia riik			Varbla kihelkond Planeet				Jood Sidesõna	Sumeri linn Hapnik				Enam (muus.) Rahu	Abikaasa isa		
Ohi semu		Mina Maakond			Kuldvillaku otsija Rooma kuus						Eksimus Iridium				
	Samuti			Narts					Ustav						

Ristsõna

Ristsõna vastus tumedalt ääristatud ruutudes.
Koostas Heino Laagus.

Eelmises numbris ilmunud ristsõna vastuseks oli: "Need, kes säilitavad võime näha ilu, ei vanane iial". Õigeid vastuseid laekus 17. Loosiõnn naeratas Marju Mäetsale.

Õnnitleme võitjat ja ootame uusi lahendusi. Vastusekupongid palume tuua linnavalitsusse sekretäri kätte (samast saab kätte auhinna) või panna I korrusel asuvasse postkasti.

Võhma Linnaleht nr. 190

VASTUS:

NIMI ja AADRESS:

Renlog
Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

Müüme ja paigaldame
klaasplasttooteid

- Septikud ja reoveemahutid
  - Tuletõrjemahutid
  - Veemahutid
  - Muda- ja õlipüüdurid
  - Transport ja paigaldamine üle Eesti
  - Tooted valmistatud kerimismeetodil, omavad sertifikaati ja garantiid
- Tel 537 38556, www.redsom.ee
tellimus@redsom.ee

Tööpakkumine

Võhma lasteaed Mänguveski võtab konkursi korras tööle
KVALIFIKATSIOONIGA LASTEAIAPETAJA
1,0 ametikohaga alates 25. augustist.

Dokumendid ja CV saata hiljemalt 10. juuniks
asta@vohma.ee või Võhma lasteaed Mänguveski
direktorile, Veski 11, 70602 Võhma, Viljandi maakond.
Info: 437 7467; 521 9194.

OÜ Prenton ostab põllu- ja metsamaad.
Ago Vingissar 505 1303

OÜ TM Energy teatab:

Müüa lõhutud küttepuid, 30 ja 50 cm, lehtpuu, metsakuiv kuusk. Info 523 5877.
Müüa küttepuid: lepp, metsakuiv kuusk. Info 526 3881.
Müüa lõhutud küttepuid. Info 5336 3931.
Müüa küttepuid, lõhutud 30 ja 50 cm, kuiv, märg.
Info 775 2018, 5191 8165.

Marina Rudakil ja Magnum Mozgovoil
sündis 14. aprillil poeg TREVOR

Kreete Lensmannil ja Steven Tanil
sündis 17. aprillil poeg STEN-GREGOR

Angeelika Tahkeril sündis 26. aprillil
poeg GENNER

Vanusevanker kaugusse vurab,
nii aastad ta endaga kaasa viib.
Noorus kui lumi, mis ajaga sulab
või hoopis kui pihust pudenev liiv

ÕNNITLEME MAIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

92	13.05	MANJA JANNO
90	08.05	MIRJAM IGNATENKO
89	07.05	VIRVE LIBLIK
88	14.05	NINA PECHENKOVA
87	16.05	ELENA HARITONOVA
	21.05	MARTA PEVGONEN
86	08.05	LEIDA LUHT
84	01.05	MAIE RIMMEL
82	27.05	ADI KALDAMÄE
81	17.05	IRAIDA ALDUR
80	22.05	KARL OTS
65	09.05	NADEŽDA JERŠOVA
	15.05	JAKOB JERSOV
	22.05	MAIE VEEDLA

Pimemassöör Lembit Roosileht
Võhmas
ELKO majas
esmaspäeval ja
kolmapäeval

Sobiva aja saab kokku leppida tel 521 4754

PILISTVERE KOGUDUSE TEATED

8. juuni, P Nelipüha jumalateenistus kell 13.
Leeripüha. Kirikukohv ja lahtised ukсед
vastrenoveeritud Õpetaja majas.
14. juuni, L Juuniküditamise mälestusteenistus kell 13.
Pilistvere kivikangrul.

Jumalateenistused kirikus
igal pühapäeval kell 13.00
Iga kuu 1. pühapäeval on kaetud armulaud

Kontakt: Hermann Kalmus 55 32 789
hermann.kalmus@eek.ee

Kõik on kutsutud, kõik on oodatud.
Pilistvere kogudus

Võhma Linnaleht
Tiraaž 950

Võhma Linnalehte esindab:
Angela Härm tel. 437 7228

Aadress:
Tallinna 15
70603 Võhma

Küljendus ja trükk:
Vali Press OÜ
Põltsamaa, tel. 776 8877